Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Zápisnica z online zasadnutia pracovnej skupiny „Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+“ zo 17. februára 2022

Program:

13:00 – 13:05 h	Otvorenie zasadnutia
13:05 – 14:30 h	**Návrh Partnerskej dohody SR 2021 - 2027** – úprava textu v závislosti od pripomienok EK
14:30 – 15:00 h	**Informácia o stave prípravy Programu Slovensko na roky 2021 - 2027**
15:00 – 15:15 h	Prestávka
15:15 – 16:45 h	**Podpora začlenenia MRK** v programovom období 2021 – 2027 - prezentácia mechanizmu podpory MRK

Otvorenie online zasadnutia

Online zasadnutie pracovnej skupiny otvorila p. Denisa Žiláková, predsedníčka pracovnej skupiny, krátkou informáciou o aktuálnom stave prípravy návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027 (PD SR) a ďalších krokoch. Vyzdvihla partnerský proces prípravy PD SR, realizovali sa mnohé stretnutia na politickej aj technickej úrovni s rezortmi, partnermi a zástupcami EK. Snahou MIRRI SR bolo všetky pripomienky vyhodnotiť a relevantné zapracovať do návrhu PD SR. Vyhodnotenie pripomienok sociálno-ekonomických partnerov je zverejnené aj na stránke www.eurofondy.gov.sk. Tiež pripomenula, že do dnešného dňa EK schválila iba jednu Partnerskú dohodu, a to grécku. Ďalej boli jednotlivými gestormi MIRRI SR prezentované najviac diskutované témy so zástupcami Európskej komisie (EK) za obdobie od septembra 2021 v rámci cieľov politiky súdržnosti 1 až 5, špecifického cieľa Fondu na spravodlivú transformáciu, integrovaných územných investícií (IÚI), technickej asistencie/administratívnych kapacít, transferov a synergií a komplementarít (prezentácia č. 1). V závere prvej časti zasadnutia zaznela aj krátka informácia o príprave Programu Slovensko na roky 2021 – 2027. Ďalším bodom programu bola prezentácia a diskusia k návrhu mechanizmu podpory MRK v programovom období 2021 – 2027 (prezentácia č. 2).

I. Návrh Partnerskej dohody SR 2021 - 2027 a Informácia o stave prípravy Programu Slovensko na roky 2021 - 2027

Cieľom prvej časti zasadnutia pracovnej skupiny bolo prerokovanie aktuálneho stavu návrhu PD SR v súvislosti s prebiehajúcimi neformálnymi rokovaniami s EK a informovanie partnerov o Programe Slovensko (P SK). Návrh PD SR chce MIRRI SR predložiť na formálny proces schvaľovania, t. j. medzirezortné pripomienkové konanie (MPK), rokovanie Hospodárskej

a sociálnej rady SR, Rady vlády SR pre politiku súdržnosti, rokovanie vlády SR a formálne predloženia schváleného návrhu PD SR na oficiálne schválenie EK prostredníctvom SFC do konca marca 2022. V najbližších dňoch očakávame zaslanie oficiálnych pripomienok EK z procesu vnútorného pripomienkovania, tzv. Interservice consultations, v rámci ktorého sa k materiálu vyjadrujú jej jednotlivé direktoriáty, k decembrovej verzii PD SR. Z doterajších diskusií so zástupcami EK hlavnými otvorenými otázkami zostávajú: podpora MRK (téma nevysporiadaných pozemkov, integrovaný prístup, integrované výzvy, posilnenie postavenia Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity), transfery (do Bratislavského regiónu, do Kohézneho fondu) a mechanizmus IÚI (mechanizmus implementácie, územný priemet).

V návrhu PD SR je potrebné zohľadniť Covid krízu, nové trendy, ŠOKy (Špecifické odporúčania pre krajiny) a zostručniť obsiahly text.
V rámci **CP 1 Inteligentnejšia Európa** – doplniť nové služby/inovatívne služby pre e-government; prelinkovanie opatrení na očakávané výsledky; potreba jasného vymedzenia oblasti zručností v rámci CP 1 (vysokošpecializované zručnosti), CP 4 a Fondu na spravodlivú transformáciu (FST); doplnenie 5 domén pre výskum a inovácie, pre jednotlivé domény sú spracované transformačné mapy kľúčových opatrení; EK požaduje hmatateľnejšie výsledky.
V rámci **CP 2 Zelenšia Európa** – diskusie sú vedené v dvoch rovinách: 1) technické záležitosti - pridanie odkazov na analytické dokumenty, doplnenie dát, vysvetlenia k jednotlivým opatreniam – úpravy PD SR, aby bola zreteľnejšia, uvedenie poučení pri využívaní eurofondov na Slovensku – napr. v oblasti energetická efektívnosť v podnikoch, obnova budov..., 2) odborná rovina - dodržiavanie princípu „výrazne nenarušiť"; zvážiť presun vybraných opatrení pod iný špecifický cieľ (prípadne spojenie aktivít); synergie s inými nástrojmi, najmä s Plánom obnovy a odolnosti (POO).
V rámci **CP 3 Prepojenejšia Európa –** priorizácia udržateľných spôsobov dopravy versus cestnej dopravy; v rámci udržateľnej dopravy podpora aj z iných zdrojov, napr. POO; dodržiavanie princípu „výrazne nenarušiť" stanované v PD SR, podrobnejšie pri Programe Slovensko s konkrétnymi úsekmi; bezpečnosť premávky v súlade so strategickými dokumentami; projekty vodnej dopravy, vozový park - súlad so schémami štátnej pomoci; dodržiavať environmentálny aspekt,
V rámci **CP 4 Sociálnejšia Európa** – EK oceňuje, že SR zakomponovala závery z Porta; potreba lepšie kvantifikovať očakávané výsledky; lepšia priorizácia medzi investičnými potrebami; adresnejšie prepojenie so ŠOKmi a Prílohou D Správy o krajine; Covid-19 zasiahol trh práce, zraniteľné skupiny, negatívne dopady aj na systém vzdelávania - EK odporúča lepšie reagovať na túto krízu; začlenenie MRK – dôležitá agenda na národnej úrovni.
V rámci **CP 5 Európa bližšie k občanom –** lepšie prepojenie na ciele 1 – 4; popísať integrovaný prístup a potreby území, menej hovoriť o špecifických opatreniach osobitne podporených z CP 5.
V rámci **FST –** týka sa regiónu hornej Nitry a vybraných okresov Košického kraja a Banskobystrického kraja; rokuje sa o využití finančných nástrojov aj v rámci FST pre oblasti energetickej efektívnosti a MSP; navýšenie alokácie na zručnosti pre FST – zručnosti, ktoré budú potrebné pre transformáciu na klimaticky neutrálne hospodárstvo; pokračujú diskusie s EK o oprávnenosti zdravotníctva ako podporovanej aktivity; bližší popis opatrení na zvýšenie atraktivity hornej Nitry – zamestnanosť mladých ľudí, vzdelávanie, udržateľný turizmus, aktivity k zníženiu chorobnosti v regióne; doplnenie synergií s POO a inými CP - vytvorenie pracovnej platformy za týmto účelom; Plán spravodlivej transformácie územia zaslaný EK, vyhodnocujú sa pripomienky socioekonomických partnerov, ktoré budú po ich vyhodnotení diskutované na medzirezortnej pracovnej skupine.
V rámci **IÚI** – vyjasnenie kompetencie regionálnej Rady partnerstva (úroveň VÚC), Kooperačnej rady UMR (úroveň funkčných mestských regiónov); príprava jednotnej metodiky pre prípravu IÚI a integrovaných územných stratégií (IÚS), príprava štatútov rád - usmernenia

budú zaslané regionálnym partnerom; príprava IÚS vychádza z Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja - odstránenie duplicít, potreba zúženia oprávnených aktivít (aktuálne je definovaných 19 oprávnených aktivít); budú realizované workshopy k IÚS; mechanizmus implementácie IÚI – pripravený procesný model, ktorý popisuje tvorbu projektového zásobníka, výber projektových zámerov realizovaný formou územného dialógu - 4 komory Rady partnerstva (regionálna samospráva, miestna samospráva, sociálno-ekonomickí partneri, štátna správa), resp. Kooperačná rada UMR; nahrádza sa odborné hodnotenie územnou diskusiou – úspora času, eliminácia žiadostí, ktoré nebudú podporené.
V rámci **technickej pomoci/administratívnych kapacít –** potreba jasnejšie vyšpecifikovať kam pôjdu finančné prostriedky; financovanie administratívnych kapacít buď z technickej pomoci, alebo z jednotlivých cieľov, spôsob financovania – skutočné výdavky; EK chce vidieť vyčlenené finančné prostriedky aj pre MRK (ústredná štátna správa, regióny); 10 sprostredkovateľských orgánov znamená 20 % úsporu administratívnej záťaže; potrebné zdôrazniť regionálny aspekt, podporiť administratívne kapacity v regiónoch; nadviazať na pozitívne skúsenosti z doterajších období – centralizované vzdelávanie, hodnotenie programov, funkčnosť odmeňovacích systémov, zdroje využiť efektívne; pripravuje sa Koncepcia riadenia ľudských zdrojov, ktorá bude predmetom MPK; téma administratívnych kapacít bude pravidelne diskutovaná aj na Monitorovacom výbore.
V rámci **transferov** – potrebné čo najskôr uzatvoriť túto tému, argumenty na využitie transferov sú nízka alokácia pre Bratislavský samosprávny kraj a znížená alokácia KF; pôvodný návrh z mája 2021: 10 %-10 %-10 %, na základe diskusií bol návrh v decembri upravený: 10 %-10 %-5 %; prebieha intenzívna komunikácia s EK, najviac diskutovaný presun 10 % z ESF+ do KF; MIRRI SR čaká na oficiálne pripomienky EK, ktoré ešte môžu zmeniť výšku transferov.
V rámci **synergií a komplementarít** – téma už druhého programového obdobia, v programovom období 2014-2020 vytvorený mechanizmus, s ktorým dovtedy neboli skúsenosti, komplikovaná implementácia; v programovom období 2021-2027 máme tri úrovne synergií a komplementarít – medzi fondami, s POO a s ostatnými nástrojmi; komunikácia s EK prebieha už od marca 2021 týkajúca sa synergií a komplementarít s POO; EK požaduje detailnejšie rozpracovanie synergickej tabuľky medzi POO a fondami EÚ, deliace línie - úzka spolupráca s ÚV SR (NIKA), s riadiacimi a sprostredkovateľskými orgánmi; vytvorenie Riadiaceho výboru (RV) pre synergie a komplementarity; vypracovaný mechanizmus implementácie synergií a komplementarít bol zaslaný EK.

Program Slovensko 2021 – 2027 - previazanosť s PD SR; Program Slovensko bol spoločne s PD SR zaslaný EK v decembri 2021; pripomienky EK zatiaľ nie sú; tri kľúčové oblasti ako pri PD SR – MRK, IÚI, transfery; k programu MIRRI SR plánuje diskusiu so socioekonomickými partnermi po doručení pripomienok EK, predloženie na Radu vlády SR pre politiku súdržnosti a rokovanie vlády SR; program je v procese SEA – Správa o hodnotení bude tiež predmetom pripomienkovania socioekonomických partnerov; MIRRI SR pripravuje systém riadenia, bude zriadený monitorovací výbor; technické sekretariáty, regionálne centrá - prebieha intenzívna diskusia s územnou samosprávou aj na úrovni ministerky; cieľom vypustiť prvé výzvy v lete 2022.

<u>Diskusia k prvej časti zasadnutia</u>:

Mária Machajdíková, Nadácia SOCIA – otázka na RV pre synergie a komplementarity: a) či tam bude zastúpená len štátna správa; b) obava, aby nevypadla nejaká cieľová skupina.

Odpoveď: – v RV pre synergie a komplementarity bude len štátna správa, pripravuje sa dokument, v ktorom bude definovaný detailný zoznam synergií a komplementarít + deliace línie, zároveň pod výborom budú vytvorené pracovné skupiny so zastúpením socioekonomických partnerov.

Milan Hagovský, NS MAS - Do akého termínu k predloženým informáciám a návrhom je možné podať pripomienky a námety?

Odpoveď: pripomienky a námety je ideálne zaslať čím skôr, avšak možno ich zasielať do 15 dní od zasadnutia pracovnej skupiny, po spustení MPK je možné posielať pripomienky aj cez túto platformu.

Martin Plešivčák, Univerzita Komenského v Bratislave – otázka, kde možno nájsť zoznam 17 + 1 UMR spolu so zoznamom obcí, ktoré do nich spadajú?

Odpoveď: zoznam na webe zatiaľ nie je zverejnený, hľadáme na to vhodný priestor.

Martina Maláková, Únia klastrov – predložila žiadosť o zapojenie sa do činnosti RV pre synergie a komplementarity.

Odpoveď: súčasťou RV pre synergie a komplementarity bude 5 pracovných skupín (podľa politických cieľov) vytvorených so zapojením partnerov, tieto pracovné skupiny budú zabezpečovať zadefinovanie a precizovanie presných deliacich línií medi fondmi, POO a inými finančnými nástrojmi.

Jozef Troják, SARIO – otázka na podporu podnikov so sídlom v Bratislavskom kraji, ale pôsobiacich v menej rozvinutom regióne, či bude rozhodovať o oprávnenosti sídlo podniku.

Odpoveď: výška transferu do viac rozvinutého regiónu (Bratislavský kraj) je stále diskutovaný s EK, v rámci Bratislavského kraja sa počíta aj s podporou malých a stredných podnikov cez CP 1, čo sa týka podpory pobočiek MSP v menej rozvinutých regiónoch - bližšie bude definované v konkrétnej výzve.

Martina Paulíková, Ekofórum - otázka na pracovné skupiny v rámci RV pre synergie a komplementarity, ako budú vyberaní jednotliví partneri?

Odpoveď: pre každý politický cieľ budú oslovení relevantní partneri, do každej pracovnej skupiny budú zahrnutí relevantní aktéri z príslušnej oblasti, tretí sektor v spolupráci so Splnomocnencom vlády SR pre občiansku spoločnosť.

Zuzana Špačeková, ZMOS - upozornila na neštandardný postup prerokovávania materiálu – v zmysle štandardných procesov má byť upravený materiál najskôr predmetom MPK a následne prerokovaný na Hospodárskej a sociálnej rade SR; kedy MIRRI SR plánuje predložiť návrh PD SR do MPK?

Odpoveď: MIRRI SR čaká na oficiálne zaslanie pripomienok EK, ktoré sme očakávali už skôr, po ich vyhodnotení a zapracovaní následne spustí proces MPK. Na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR bude poskytnutá iba informácia o aktuálnom stave PD SR.

II. Podpora začlenenia MRK v programovom období 2021 – 2027

Zásadnou témou, ktorá významne rezonuje pri rokovaniach s EK, je podpora MRK. Je potrebné, aby túto tému SR uchopila zhora nadol, kľúčové je riešiť vysporiadanie pozemkov, posilnenie kapacít v regiónoch, zabezpečiť efektívny „governance“ a komplexný integrovaný prístup.
Aktivity na podporu MRK budú prioritne podporované prostredníctvom osobitnej priority v rámci CP 4, ktorá bude v gescii Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK), vo výške 269 mil. EUR. Aktivity v rámci špecifického cieľa ESF+ j) a EFRR iii) budú zamerané na podporu sociálno-ekonomickej integrácie MRK. S cieľom posilniť intervencie v MRK budú aktivity v rámci špecifického cieľa ESF+ j) a EFRR iii) prepojené s aktivitami v rámci cieľov politík 2, 3, 4 a 5. Ide o podporu MRK v horizontálnych témach iných špecifických cieľov (napr. vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie, voda, odpad, miestne komunikácie, atď.) s alokáciou 541,1 mil. EUR.
Cieľovou skupinou pre osobitnú prioritu v rámci CP 4 bude 825 obcí z Atlasu rómskych komunít, obce, mimovládne neziskové organizácie a ďalšie organizácie občianskeho sektora; pre CP 2, 3, 4, 5 prioritou budú obce s veľkou koncentráciou MRK a s nedostatočnou rozvinutou infraštruktúrou.
Realizovateľnosť prístupu sa zabezpečí prostredníctvom:

- umiestnenia zdrojov EÚ v konkrétnom území s obyvateľstvom z prostredia MRK uvedených v Atlase rómskych komunít,
- 100 % spolufinancovania projektov MRK (bez spolufinancovania prijímateľa); podporované projekty nebudú určené len pre MRK, ale umožnia financovať aktivity pre celú obec,
- vytvorením vylučovacích/výberových kritérií (ak projekt nebude spĺňať potreby MRK, nebude schválený),
- posudzovania súladu so strategickými dokumentami - Atlas rómskych komunít, Akčné plány Stratégie Rómov do r. 2030, ďalšie stratégie na národnej úrovni, pri schvaľovaní projektov,
- posilnenia postavenia ÚSVRK (vecný gestor témy MRK; sprostredkovateľský orgán pri intervenciách z EFRR a ESF+ v rámci osobitnej priority MRK; pre investície z EFRR v oblasti zabezpečenia prístupu k pitnej vode, kanalizácii, odpadového hospodárstva a budovania miestnych komunikácií formou národných projektov),
- posilnenia personálneho obsadenia ÚSVRK a administratívnych kapacít v regióne,
- zjednodušenia procesu jednoduchých pozemkových úprav pod osídleniami v spolupráci so Slovenským pozemkovým fondom.

Diskusia k druhej časti zasadnutia:

Mária Machajdíková, Nadácia SOCIA – akým spôsobom bude zabezpečená podpora komunitných centier a terénnej práce

Odpoveď: uvedená aktivita bude podporovaná v druhom pilieri v rámci mainstreamových opatrení cez MPSVR SR v úzkej spolupráci s ÚSVRK.

Marián Bednár, Prešovský samosprávny kraj a Miriam Skácelová, Žilinský samosprávny kraj – otázka, kde je priestor pre VÚC v agende MRK, aké je spôsob koordinácie mechanizmu MRK s IÚS

Odpoveď: podpora MRK podľa Atlasu rómskych komunít je smerovaná prioritne do 3 regiónov SR - Prešovský, Košický a Banskobystrický; prelinkovanie prístupu zhora nadol (silné postavenie ÚSVRK, Výbor pre inklúziu MRK pri Monitorovacom výbore – zastúpenie aj VÚC) a zdola nahor (v rámci IÚS - ÚSVRK v Komore štátnej správy, VÚC v Komore regionálnej samosprávy v Radách partnerstva), čím sa zabezpečí spolupráca/komplementárnosť medzi „národným/komplexným“ prístupom a IÚS.

Mária Machajdíková, Nadácia SOCIA – skonštatovala, že na prvý pohľad ide o zložitý model, otázkou je, či sa vyhodnotilo poučenie z programového obdobia 2014 – 2020, či je efektívne budovať ďalšiu štruktúru.

Odpoveď: Od začiatku roka 2022 prebiehali rokovania s ÚSVRK s MIRRI SR s cieľom nájsť novú paradigmu, keďže 270 tis. občanov žije pod úrovňou dôstojnosti. Chudobu nevyriešime, ale chceme

vytiahnuť osoby žijúce pod úrovňou dôstojnosti. Mechanizmus musí byť čo najprístupnejší, najatraktívnejší pre miestnu samosprávu. Zriadenie subkomisie (Výbor pre inklúziu MRK) je predmetom rokovaní. Monitorovací výbor sa stretáva 1-2-krát, zhrnie, čo sa realizovalo. Je preto potrebné definovať subkomisiu (Výbor pre inklúziu MRK) a napojiť ju na Monitorovací výbor (min. na úrovni štátnych tajomníkov). Zároveň bude dôležité koordinovať výzvy pre všetky komponenty z POO, zabezpečiť komplementaritu s POO, koordináciu so všetkými rezortami – stavať školy, bývanie, prístup k pitnej vode, kanalizácia, mäkké projekty – vytvoriť integrovaný mechanizmus.

Mária Machajdíková, Nadácia SOCIA - nie je to možné prepojiť subkomisiu (Výbor pre inklúziu MRK) so skupinou pre synergie, čo prezentoval p. Šimko?; vyjadrila pochvalné vyjadrenie k 0 % spolufinancovaniu a prínosu pre komunitu a lokalitu ako takú, čím sa odstránia problémy pri využívaní eurofondov.

Odpoveď: prvoradé je posilnenie postavenia vlastníka agendy MRK, EK to od nás očakáva; dôležitá zmena legislatívy – právna subjektivita splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity; pre potreby komplexného riešenia MRK aj cez ďalšie ciele politiky súdržnosti vznikla potreba vytvorenia subkomisie (Výbor pre inklúziu MRK), ktorá bude rozhodovať o integrovaných výzvach - tieto riešenia musia byť v súlade s Akčnými plánmi Stratégie Rómov do r. 2030; máme jeden program, preto sa bez komisií nezaobídeme; dôraz na kapacity v teréne – experti; na vysporiadanie pozemkov je možnosť využiť 10 % podpory z EFRR.

Stanislav Sendek, Prešovský samosprávny kraj - aj keď mnoho projektov zlyhalo, je potrebné rátať aj s úspešnými aktivitami, ktoré už prebiehajú; vyčleniť čo najvyššiu alokáciu na MRK – financovanie 165 expertov (národný projekt), nie je potrebné vyčleniť osobitné financie z MRK do CP 5 na administratívne kapacity?

Odpoveď: zvažuje MIRRI SR viac spôsobov na financovanie expertov z ESF (národný projekt), aj z TA, EK upozornila aj na čl. 37, v závislosti od definovaných činností, ktoré by vykonávali.

Mária Machajdíková, Nadácia SOCIA – otázka k integrovaným výzvam, čo sa tým myslí, drží palce pri nastavovaní a realizovaní mechanizmu podpory MRK, má MIRRI SR spätnú väzbu od EK?

Odpoveď: predstavou ÚSVRK ohľadom integrovaných výziev je skoordinovať výzvy viacerých cieľov a POO v jednom čase, napr. školy, škôlky, bývanie, voda, kanál, mäkké projekty – zjednodušiť samosprávam prístup k zdrojom, dospieť k tomu, aby sme vyšli v ústrety obciam. EK treba uistiť, že plánovaný mechanizmus bude fungovať, čo bolo cieľom posledného stretnutia s EK, kde sme tento mechanizmus predstavili; EK privítala tento model, nemáme negatívnu reakciu, oceňuje zmenu snahy pri riešení tejto agendy.

Záver: partneri majú možnosť zasielať pripomienky k návrhu PD SR na e-mail adresu: partnerstvo2020+@mirri.gov.sk do 15 dní od zasadnutia pracovnej skupiny, prípadne v rámci MPK.